

T.C. İSTANBUL YENİ YÜZYIL ÜNİVERSİTESİ SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ARAŞTIRMALARI ETİK KURUL YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönergenin amacı, İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu'nun kuruluş, işleyiş, değerlendirme ve yürütülme esaslarını belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönerge;

- a) Etik Kurulunun yapısı, amaçları, görevleri ve çalışma biçimini,
- b) Etik Kurula başvuru ve etik değerlendirme süreçlerine ilişkin konuları,
- c) İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesine bağlı Sosyal ve Beşeri Bilimler alanındaki Fakülte, Enstitü ve Merkezler tarafından, insan katılımcılar ve insanın etkileşim içinde bulunduğu araştırma öncesinde, esnasında ve sonrasında haklarının korunması, zarar görmelerinin önlenmesi, bilgilendirilmiş olarak onamlarının alınmasını sağlamak üzere yürütülecek sosyal bilimler alanındaki araştırmalar ile tarihi eser ve kültürel varlıklar üzerinde yürütülecek anket, test, ölçek, mülakat, gözlem, bilgisayar ortamında test, ses ve görüntü kaydı gibi veri toplama teknikleri ile yapılacak her türlü bilimsel araştırma ve çalışmaları, çevrenin korunmasını da göz önünde tutarak etik yönden değerlendirilmesi ile ilgili araştırma etiği konularını kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönerge, 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu'nun 12. Maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 –

(1) Bu Yönerge'de geçen;

- a) Üniversite: İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesini,
- b) Rektörlük: İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Rektörlüğünü,
- c) Kurul: İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulunu,

ç) Başkan: İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu Başkanı'nı,

e) Üye: İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu üyesini,

f) Sorumlu Araştırmacı: İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesinde araştırma yürütmeyi planlayan, Sosyal ve Beşeri Bilimler alanında araştırma konusuyla ilgili uzmanlık dalında eğitimini tamamlamış ya da sürdürmekte olan, araştırmanın etik, bilimsel, teknik, idari, mali ve hukuki açılardan sorumluluğunu taşıyan İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi personeli ya da lisans/lisansüstü öğrencilerini,

g) Raportör: Başvuruların konusuna göre Başkan tarafından öncelikle kurul üyeleri, gerektiği durumlarda Üniversitenin diğer öğretim elemanlarından ya da Üniversite dışından incelenecek konunun uzmanı olan kişiler arasından atanan ve Kurula toplantılarda söz konusu başvuru ile ilgili bilgi veren üyeyi,

h) Sekreteryaya: Başkan tarafından görevlendirilen ve tüm yazışma ve koordinasyondan sorumlu olan kişiyi, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Yapısı, Görevleri ve Çalışma Biçimi

Kurulun Yapısı

MADDE 5 – (1) Kurul, sosyal ve beşeri bilim alanında faaliyet gösteren ya da bu alanda yapılacak bir çalışmanın değerlendirmesine katkı sağlayacak akademik birimlerden, biri başkan olmak üzere en az beş, en çok yedi üyeden oluşur. Bütün üyeler ve Kurul Başkanı, Rektör tarafından görevlendirilir. Başkan, Kurul üyeleri arasından bir yardımcı seçer. Başkanın görevinin sona ermesiyle birlikte başkan yardımcılığı görevi de sona erer.

(2) Kurul üyelerinin görev süresi üç yıldır. Süresi biten üye, tekrar görevlendirilebilir.

(3) Etik ihlali nedeniyle hakkında mahkûmiyet kararı verilen veya disiplin cezası alan kişiler Kurula üye olamaz ve üye iseler üyeliği kendiliğinden sona erer.

(4) Bir yıl içerisinde çağrılı olduğu Kurul toplantılarından mazeretsiz olarak üst üste iki veya takvim yılı içinde toplam dört toplantıya katılmayan üyenin görev süresi sona erer. Görev süresi sona eren üye yerine, Rektör tarafından kalan süreyi tamamlamak üzere yeni bir üye görevlendirilir.

Kurulun Görevleri

MADDE 6 – (1) Kurulun görevleri;

a) Değerlendirme için standart formlar oluşturmak,

b) Kurula yapılan uygun başvuruları kabul etmek,

c) Çalışma takvimini belirlemek

ç) Başvurusu kabul edilen bilimsel araştırma ve çalışmalara ait anket, test, ölçek, mülakat, gözlem, resim, çizim, video film, ses kaydı ve benzeri veri toplanmasında kullanılan her türlü yazılı, sözlü, sesli veya görüntülü ölçüm araçlarını ve içeriğini etik açıdan değerlendirmek ve etik açıdan uygun olup olmadığı konusunda karar vermektir.

Kurulun çalışma usul ve esasları

MADDE 7 – (1) Kurul, Akademik takvim içerisinde her ay en az bir kere olmak üzere belirlenen çalışma takvimine göre üye sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve katılanların salt çoğunluğu ile karar alır. Oylamada çekimser oy kullanılamaz. Oy eşitliği halinde başkanın oyu yönünde karar verilmiş kabul edilir.

(2) Üyeler, inceleme konusu dosyanın içeriğini Kurul toplantısı dışında başkalarıyla tartışamaz ve dosyaların içeriği hakkında bilgi veremez.

(3) Kurula başvuru, araştırmanın bilimsel, idari ve etik sorumluluğunu üstlenmiş olan sorumlu araştırmacı tarafından yapılır. İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi'nin web sayfasında yer alan, İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurul Başvuru Formu ekleriyle birlikte ıslak imzalı basılı kopya şeklinde elektronik ortamda Kurul sekreteriyasına teslim edilir.

(4) Çalışma takvimine göre ilan edilen toplantı gününden beş iş günü öncesi mesai saati bitimine kadar eksiksiz teslim edilen dosyalar ilk Kurul toplantısı gündemine alınır.

(5) Kurul, başvurusu yapılan araştırma projelerini çalışmanın amacı, yöntemi, yararları ve olası tehlikelerini, bütçesini göz önünde bulundurarak etik açıdan değerlendirir. Değerlendirme sonucunda "Uygun", "Düzeltilmesi Gerekir", "Görevsizlik", ya da "Uygun Değildir" şeklinde karar verir. Başvurusuna "Düzeltilmesi Gerekir" kararı verilen sorumlu araştırmacı, gerekli düzeltmeleri yaparak veya eksiklikleri gidererek tekrar Kurula başvuru yapabilir. Kurul onayına sunulmadan yapılan tüm değişikliklerin yasal ve idarî sorumluluğu araştırmacılara aittir.

(6) Dosya ile ilgili hazırlanan rapor, toplantıya katılan üyelerin tamamı tarafından imzalanır.

(7) Kurul kararının "Uygun" olması durumunda ıslak imzalı Etik Onay Belgesi Kuruldan alınır.

(8) Gerek görülen hallerde Kurul dışından uzmanların ya da danışmanların görüşüne başvurabilir. Bu kişiler, toplantıya davet edilebilecekleri gibi yazılı görüşleri de alınabilir. Uzman veya danışmanların Kurulda oy hakları yoktur.

(9) Etik Kurul üyelerine ait araştırma önerileri görüşülürken, ilgili kurul üyesi görüşmelere katılamaz ve oy kullanamaz. Bu durumda ilgili üye için Kurul toplantısında devamsızlık söz konusu edilmez.

(10) Araştırmacılar, elektronik ortamda değerlendirme sonucunun uygun görüldüğü bilgisi kendisine bildirilmeden, araştırmanın veri toplama aşamasına başlayamazlar.

(11) Toplanan verinin doğruluğundan, gizliliğinden ve veri güvenliğinden araştırmacılar sorumludur.

(12) Etik Kurulu'nun olumlu görüş verdiği bir araştırmanın herhangi bir şekilde kendisine ulaşan etik ihlaline yönelik bir olayla ilgili olması durumunda dosyayı Rektörlük onayı ile re'sen inceleme başlatılması için İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kuruluna yönlendirir.

(13) Etik Kurulu'na yapılan başvuruların teslim alınması, araştırmacıların bilgilendirilmesi, belgelerin arşivlenmesi, gerekli yazışmaların yapılması başvuru formlarının düzenlenmesi, toplantıların organize edilmesi ve benzeri görevler etik kurul sekreteryası tarafından yürütülür.

(14) Etik Kurulun bir protokol defteri ve bir karar defteri olur. Protokol defterine tüm başvurular ve ilgili yazışmalar, karar defterine ise toplantı kararları yazılır.

(15) Kurul kararları durum tespiti niteliğindedir. Kararlar üzerinde işlem yapma yetkisi Rektörlüğe aittir.

(16) Etik Kurulu kararlarına veya bu yöndeki uygulamalara karşı Rektörlüğe itirazda bulunulabilir. Söz konusu itirazlar, kararın ya da uygulamanın taraflara bildirilmesini izleyen 20 gün içinde yapılır. Rektörlük, gerekçeleri uygun bulunan veya yeni kanıtlar içeren itirazları yeniden incelenmek üzere Etik Kurulu'na gönderir. Etik Kurulu'nun yeniden değerlendirme sonucunda alacağı karar nihaidir.

(17) Etik Kurul protokol defterini ve karar defterini en az 5 (beş) yıl arşivde saklar. Ayrıca, kurulun onaylanmış çalışma yönergesi, üyelerin görevlendirme yazılarının birer örneği, etik kurul üyelerinin özgeçmişleri, etik kurul toplantı davet yazıları, başvuranların sunduğu tüm materyalin örneği, etik kurulun ilgili taraflar ile yaptığı yazışmalar, başvuranlara gönderilen kararların örneği başvuru dosyası ile birlikte arşivde 5 (beş) yıl saklanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Son Hükümler Hüküm bulunmayan haller

MADDE 8 – Bu Yönergede hüküm bulunmayan hâllerde, ilgili diğer mevzuat hükümleri uygulanır.

Yasaklar ve yaptırım

MADDE 9 – Olumsuz görüş verilen veya Kurulun onayı ya da ilgili kurum izni alınmadan yapılan araştırmaların yasal ve idari sorumluluğu, araştırmayı yapan araştırmacıya aittir.

Yürürlük

MADDE 10 – Bu Yönerge, İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi tarih ve sayılı Senatosu kararı ile kabul edilerek bu tarihte yürürlüğe girmiştir. **Yürütme**

MADDE 11– Bu Yönerge hükümleri İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Rektörü tarafından yürütülür.